

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Lupașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „TERMOELECTRICA”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 169 împotriva lui Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Verei Luchianiuc, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Infobon” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 decembrie 2019, SA „Termoelectrica”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 169 (în continuare CCL nr. 169), a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva lui Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Verei Luchianiuc, intervenient accesoriu SRL „Infobon” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că conform contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 169 din 18 iulie 2002, încheiat între SA „Termoelectrica” și CCL nr. 169, ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate.

A menționat că din cauza neonorării obligațiilor de plată, la data de 08 noiembrie 2019 datoria la consumul de energie termică constituie suma de 5343120,58 de lei, devenind de fapt debitorul SA „Termoelectrica”.

Totodată, în urma consumului de energie termică, CCL nr. 169 a prestat la rândul său servicii de gospodărire comunală, inclusiv alimentarea cu energie termică, la toți locatarii blocurilor locative gestionate, care au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și au obligația de a achita în termen contravaloarea conform facturilor (bonurilor de plată) primite.

A notat că în caz de neachitare de către proprietarii/ chiriașii/ locatarii apartamentelor/ încăperilor locuibile și nelocuibile ai blocului locativ gestionat a datoriilor la serviciile locativ-comunale, inclusiv alimentarea cu energie termică,

CCL nr. 169 este în drept să acționeze consumatorii în judecată pentru încasarea datoriei și chiar are obligația de a o face, pentru a stinge creanța sa față de SA „Termoelectrica” din contul achitărilor efectuate de către sub consumatorii restanți.

A subliniat că CCL. 169 nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv nu a acționat în judecată pe Maxim Luchianiuc pentru încasarea datoriei la consumul energiei termice în sumă totală de 7 600 de lei, acumulată pentru perioada de până la 31 octombrie 2019, în mare parte din lipsa mijloacelor financiare pentru achitarea taxei de stat și altor cheltuieli de judecată.

În consecință, CCL nr. 169 a omis exercitarea drepturilor și acțiunilor sale, fapt, care îl pune în imposibilitate de a se achita pe creanțele sale față de SA „Termoelectrica”, devenind de fapt debitor cu riscul de a nu-și putea satisface creanța.

A mai menționat că pentru a evita ca la scadență debitorul să apară insolubil, legea acordă creditorilor anumite mijloace de conservare a patrimoniului debitorului lor, care constau în preîntâmpinarea pierderii unui drept subiectiv din patrimoniul debitorului și este expres prevăzută de art. 892 alin. (1) Cod civil.

Una din astfel de măsuri este acțiunea oblică, care în esență are ca scop conservarea patrimoniului sau a unei părți din patrimoniul debitorului.

Reclamanta a punctat că conform informației din Registrul bunurilor imobile, ca proprietar al apartamentului nr. 274 din str. XXXXX, mun. Chișinău, este înregistrat Maxim Luchianiuc.

Astfel, a învederat că obligațiunea de achitare a costului serviciilor prestate de energie termică urmează a fi pusă în sarcina beneficiarilor, în speță, proprietarul/locatarul apartamentului Maxim Luchianiuc care a neglijat obligațiile de plată, în pofida faptului că au fost înștiințați prin intermediul facturilor de plată (art. 863 alin. (1), lit. b) Cod civil) despre riscul de a fi acționați în judecată în cazul neachitării plăților restante.

Înaintând acțiunea oblică, SA „Termoelectrica” exercită în realitate acțiunea debitorului său CCL nr. 169 și drept efect al acțiunii oblice este încasarea din contul lui Maxim Luchianiuc în beneficiul CCL nr. 169 mun. Chișinău, a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă totală de 7 600 de lei, acumulată pentru perioada de până la 31 octombrie 2019 pentru apartamentul nr. 274 din str. XXXXX, mun. Chișinău.

Prin cererea din 09.12.2020 reclamantul a concretizat acțiunea și a solicitat încasarea în mod solidar, din contul lui Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Verei Luchianiuc în beneficiul CCL nr. 169, datoria pentru consumul energiei termice în sumă de 7 600 de lei, neachitată până la 31 octombrie 2019, pentru apartamentul nr. 274 din str. XXXXX, mun. Chișinău și încasarea în mod solidar, din contul pârâților în beneficiul SA „Termoelectrica”, cheltuielile suportate pentru taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Prin încheierea protocolară din 29 iulie 2021 instanța a dispus ca excepția de tardivitate înaintată de Maxim Luchianiuc, prin intermediul avocatului Valentin Caisîn, va fi examinată odată cu fondul cauzei.

Prin hotărârea din 07 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins excepția de tardivitate formulată de avocatul Valentin Caisîn, în interesele lui Maxim Luchianiuc, ca neîntemeiată. S-a admis acțiunea SA „Termoelectrica”, în interesele CCL nr. 169. S-a încasat în mod solidar de la Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc în beneficiul CCL nr. 169 datoria pentru consumul energiei termice acumulată până la 01 noiembrie

2019, în suma de 7 600 de lei. S-a încasat în mod solidar de la Maxim Luchianiu, Victor Luchianiu și Vera Luchianiu în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 270 de lei cu titlu de taxa de stat. S-a încasat de la Maxim Luchianiu în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 90 de lei cu titlu de cheltuieli de înștiințare.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 27 decembrie 2021, avocatul Valentin Caisîn, în interesele lui Maxim Luchianiu, a depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca fiind tardivă și neîntemeiată, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 de lei.

La 17 mai 2022, Victor Luchianiu și Vera Luchianiu au depus cerere de alăturare la apel.

Prin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de avocatul Valentin Caisîn, în interesele apelantului Maxim Luchianiu, la care s-au alăturat Victor Luchianiu și Vera Luchianiu, și s-a menținut hotărârea din 07 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, examinând cumulul de probe prezent la actele cauzei, în coroborare cu prevederile art. 586 alin. (1) Cod civil, Colegiul a învederat că din multitudinea de plăți efectuate din numele CCL nr. 169 în favoarea SA „Termoelectrica”, luând în considerație faptul că nu era indicată destinația exactă de plată, prin prisma dispozițiilor legale enunțate supra, aceștia stingeau datoriile primele ajunse la scadență (cele mai vechi), conform facturilor anterioare rămase neînchise.

Concomitent, Colegiul a constatat că în susținerea acțiunii oblice depuse de SA „Termoelectrica” împotriva lui Maxim Luchianiu, Victor Luchianiu și Verei Luchianiu cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică, a pledat și administrația CCL nr. 169 prin depunerea la data de 22 iulie 2021 a cererii de admitere a acțiunii oblice.

Referitor la invocarea tardivității de către avocatul Valentin Caisîn, în interesele apelantului Maxim Luchianiu, Colegiul reținând prevederile art. 391, 394, 395 alin. (1) și (4), 401 alin. (1) Cod civil, a evidențiat că pe parcursul formării datoriei, debitorii au efectuat achitări parțiale pentru serviciul comunal de energie termică, uneori achitări erau efectuate în perioada caldă a anului (când consum de energie termică nu era înregistrat), iar altele achitări erau efectuate depășeau calculele lunare existente.

Prin urmare, acțiunile lui Maxim Luchianiu, Victor Luchianiu și Verei Luchianiu de achitare, inclusiv peste consumul curent înregistrat lunar, cad sub incidența art. 401 Cod civil, care statuează că cursul prescripției extinctive se întrerupe printr-un act voluntar de executare sau prin recunoaștere, în orice alt mod, expres sau tacit, a dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de către cel în folosul căruia curse prescripția.

Colegiul a remarcat că constituie acte de recunoaștere tacită, executarea parțială a obligației, achitarea, în tot sau în parte, a dobânzilor sau a penalităților, constituirea unei garanții, solicitarea unui termen de plată, declararea compensării și alte asemenea manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existența dreptului celui împotriva căruia curse prescripția.

Temeiurile de întrerupere a termenului de prescripție sunt exhaustive și nu se supun unei interpretări extensive. Or, instanța la soluționarea cererii părții cu privire la expirarea termenul de prescripție, aplică regulile de întrerupere a

prescripției cu condiția existenței în dosar a probei suficiente care demonstrează faptul întreruperii cursului dat și în fiecare caz să stabilească când concret au fost săvârșite manifestări care să ateste în mod neîndoielnic existența dreptului celui împotriva căruia curge prescripția.

Colegiul a punctat că la acțiuni de recunoaștere a datoriei, în scopul întreruperii curgerii termenului de prescripție, pot fi atribuite și achitarea de către debitor sau de o altă persoană a sumei datoriei de bază. În toate cazurile de recunoaștere a datoriei, curgerea termenului de prescripție se reîncepe de fiecare dată pentru un termen nou, din momentul săvârșirii de către debitor a acțiunilor indicate.

Prin urmare, Colegiul a apreciat critic argumentul invocat de avocatul Valentin Caisîn, în interesele apelantului Maxim Luchianiuc, precum că pârâții Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, nu au efectuat careva plăți în scopul stingerii datoriei de 7 600 de lei, or, conform materialelor cauzei, se constată cu certitudine că pârâții regulat au efectuat achitări, neadmițând vreo întrerupere mai mare de 3 ani care ar determina prescripția vreuneia din plățile datorate.

Astfel, apelantul achitând parțial sumele din facturile calculate, a achitat datoria integral existentă, or achitând periodic și permanent câte o parte din întreg, acesta a recunoscut întreaga datorie, termenul de prescripție fiind întrerupt.

La caz, rezultă că debitorii au săvârșit acțiuni din care rezultă că recunosc datoria, or spre plată se înaintează factura în care sunt indicate datele privind datoria și sumele serviciilor pentru luna curentă, ultima achitare peste consumul de energie termică fiind înregistrată în august 2019, iar pârâții nu au prezentat probe din care ar rezulta specificația plăților.

Respectiv, toate achitățile înregistrate au fost efectuate fără specificarea perioadei și a lunii pentru care se efectuează plata, fără consimțământul și imputația creditorului, astfel în condițiile art. 1048 alin. (3) Cod civil, în coroborate cu art. 875 Cod civil, achitarea unei plăți din datorie, reprezintă recunoașterea întregii datorii revendicate. Plățile efectuate fără specificare destinației se consideră achitate pentru datoria ajunsă prima la scadență.

Prin urmare, Colegiul a atestat că instanța de fond just a reținut că probele administrate la materialele cauzei demonstrează o indisolubilă continuitate a achităților efectuate de pârâți în perioada 01 noiembrie 2015 – 31 octombrie 2019, achitățile denotă stingerea parțială a datoriei acumulate fapt ce a condus la întreruperea curgerii termenului de prescripție.

Colegiul a apreciat critic argumentele apelantului privind examinarea excepției de tardivitate odată cu fondul cauzei, or, în conformitate cu prevederile art. 1861 alin. (5) Cod de procedură civilă, dacă excepția de tardivitate se respinge (în faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare), instanța de judecată emite o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul și continuă examinarea cauzei. Astfel, atât în cazul examinării excepției de tardivitate în faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, cât și examinarea acesteia odată cu fondul cauzei, în caz de respingere a acesteia apelantul își poate valorifica dreptul său de atac doar după examinarea fondului, iar în acest sens apelantului nu i-au fost încălcate careva drepturi procesuale, având posibilitatea prezentării tuturor probelor și actelor de procedură în termen.

În această ordine de idei, în contextul multitudinii probelor prezentate, a complexității cauzei examinate, dispunerea de către instanța de judecată a

examinării excepției de tardivitate odată cu fondul cauzei, nu constituie o încălcare esențială a dreptului procesual civil, ori apelantului în cazul dat nu i-a fost îngrădit dreptul accesului la justiție, inclusiv nu i-au fost încălcate alte careva drepturi recunoscute de lege.

Referitor la temeinicia acțiunii, Colegiul a constatat că instanța de fond just a dispus spre încasare de la Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc în beneficiul CCL nr. 169 a datoriei pentru consumul energiei termice acumulată până la 01 noiembrie 2019, în suma de 7 600 de lei, or, serviciile publice de gospodărie comunală se prestează, și respectiv se achită costul acestora, reținând în acest sens prevederilor art. 774 alin. (1), 776, 796, 858 alin. (2), 894, 1375 alin. (1) și (2), 1376 alin. (1) și (2) Cod civil.

De altfel, prin prisma pct. 17, 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002, art. 51 alin. (1) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, Colegiul a conchis că instanța de fond just a dispus încasarea în mod solidar de la Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc în beneficiul CCL nr. 169, datoria pentru consumul energiei termice acumulată până la 01 noiembrie 2019, în suma de 7 600 de lei,.

Colegiul a mai reținut că conform extrasului din Registrul bunurilor imobile și extrasului din cont, proprietarul apartamentului nr. 274 din str. XXXXX, mun. Chișinău, aflat la balanța CCL nr. 169, este Maxim Luchianiuc, concomitent, conform aceluiași extras, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, sunt locatari ai acestui apartament, înregistrați cu drept de abitație, fiind toți locatari ai apartamentului nr. 274 din str. XXXXX, mun. Chișinău, fapt confirmat atât de declarațiile date de aceștia în cadrul instanței de fond, în instanța de apel, cât și de către informația conținută în contactul de înstrăinare a locuinței cu condiția întreținerii pe viață, toți având același domiciliu, prin urmare, Maxim Luchianiuc, Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc nu se poate eschiva de la obligațiunile ce survin de pe urma existenței acestui imobil, inclusiv achitarea serviciilor locative-comunale.

La 14 septembrie 2022, Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 02 iunie 2022 și a expedit-o participanților la proces la 22 iulie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea

de expediere, astfel, recursul declarat la data de 14 septembrie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 07 octombrie 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 09 noiembrie 2022, SA „Termoelectrica” a depus referință, prin care a solicitat a considera recursul ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Maxim Luchianiuc, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, de Victor Luchianiuc și Vera Luchianiuc, împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat